

Zekât Malın Güvencesidir, Zikrin Çeşitleri Nelerdir

Eûzübillâhimineşşeytânirracim. Bis-millâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihşânin ecmaîn.

a. Malın Güvencesi Olarak Zekat

Emmâ ba'd:

Fe-kâle Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

*مَا تَلَفَ مَالٌ فِي بَرٍّ وَلَا بَحْرٍ إِلَّا بِمَنْعِ الزَّكَاةِ،
فَحَرِّزُوا أَمْوَالَكُمْ بِالزَّكَاةِ، وَدَاوُوا مَرْضَاكُمْ
بِالصَّدَقَةِ، وَادْفَعُوا عَنْكُمْ طَوَارِقَ الْبَلَاءِ
بِالدُّعَاءِ، فَإِنَّ الدُّعَاءَ يَنْفَعُ مِمَّا نَزَلَ وَمِمَّا لَمْ
يَنْزَلْ، مِمَّا نَزَلَ يَكْشِفُهُ، وَمَا لَمْ يَنْزَلْ يَحْبِسُهُ*

Mâ telife mâlun fî berrin ve lâ bahrin illâ bi-men'i'z-zekâti, fe-harrizû emvâleküm bi'z-zekâti ve dâvû merdâküm bi's-sadakati ve'dfeû anküm tavârika'l-belâi bi'd-duâi fe-

inne'd-duâe yenfeu mimmâ nezele ve mimmâ lem yenzil mimma nezele yekşifuhû ve mâ lem yenzil yahbisuhû.

Übadetü'bnü Sâmit *radıyallahu anh'ten* rivayet olunmuş.

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

Mâ telife mâlun. “Bir mal telef olmaz.”
Fî berrin ve lâ bahrin. “Karada veya denizde bir mal helâk olmaz, telef olmaz.” *İllâ bi-men'i'z-zekâti.* “Ancak zekâtın verilmemesinden dolayı telef olur.”

Malın zekâtı verilmeyince, sahibi zekâtı vermediği için mal telef olur. Bir mal telef olmuşsa, denizde gemi batmışsa, karada kamyon çarpmışsa, mal telef olmuşsa, çalınmışsa, alınmışsa, her neyse, sahibi demek ki zekâtı vermedi de mal ondan korunmadı.

Fe-harrizû emvâleküm bi'z-zekâti. “Bundan dolayı mallarınızı korumak istiyorsanız, o yönden de zekâtı verin.”

“Zekat vererek mallarınızı koruyun.”

Zekat vermediğiniz zaman demek ki mallarınızın havaya gitmesini, helâk olmasını, telif olmasını istiyorsunuz. Kuzularınızın hepsi ölsün, tavuklarınızın hepsini hastalık götürsün, iş yerlerinizde yangın çıksın... Zekât vererek mallarınızı koruyun.

Ve dâvû merdâküm bi's-sadakati. “Hastalarınızı sadaka vererek onlar nâmına tedavi edin.” *Ve'dfeû anküm tavârika'l-belâi bi'd-duâi.* “Birden bire gelip başınıza çatan belayı başınızdan dua ile def edin.”

“Gelecek olan belayı dua ederek uzaklaştırınız. Belaya karşı kendinizi dua ile savunun.”

“Ansızın başınıza gelip patlayacak belanın gelmesini diye dua edin. Dua ederseniz korunursunuz.”

Fe-inne'd-duâe yenfeu mimmâ nezele ve mimmâ lem yenzil. “Çünkü dua etmek inmiş olan belaya da fayda verir, daha inmemiş olan belaya da fayda verir.”

İnmiş olanı götürür, kaldırır, başa inmiş olan belayı def eder, insanı o beladan sıyrır.

O belayı insandan uzaklaştırır. Gelmişken gelmemiş olan belayı da tutar, gelmesini engeller. Kişiyi korur. Onun için dua edin.

Burada şimdi bir daha hatırlayalım. Efendimiz neler tavsiye etti?

“Zekâtınızı verin de mallarınız korunsun.” diyor.

Bir şey olduysa da zırlanmayın, dırlanmayın, malınız böyle oldu; zekâtı vermediniz de ondan. Zekâtınızı verin. Verelim inşaallah. Eksiksiz, fazla fazla zekâtları verelim.

b. Hastalıkları Sadaka Vererek Tedavi Edin

“Ve hastalıkları sadaka vererek tedavi edin.”

Hasta nâmına hayır yapın, sadaka verin; fukarâcıklar sevinsin. Dua ederler, hastalık şifa bulur. Tedavinin bir yolu ilaçtır. Çünkü Peygamber Efendimiz ilaçla tedaviyi de tavsiye ediyor. Hatta kendisi; “Şu otu alın, bu ot şuna faydalıdır.” diyor. Hatta Kur’ân-ı Kerîm’de balın şifa olduğu bildiriliyor. Ama bir tedavi şekli de; sadakayı verirsiniz, Allah sever, hastalığı götürür.

Bir de başınıza gelecek belalara gelmesin diye; veya gelmiş, sizi kaplamış, sarmış olan bela gitsin diye dua etmek lazım. “Bela gelmesin.” diye de dua etmek lazım, geldiyse “kalksın” diye de dua etmek lazım. Çünkü dua ibadettir. Allah dua edeni sever. Dua gelmişe de faydalıdır, gelmemişe de faydalıdır. Gelmiş kaldırıır, gelmemişi durdurur.

Demek ki zekât vereceğiz, sadaka vereceğiz. Dua edeceğiz, ağzı dualı olacağız. Kendimizi koruyacağız. Çeşit çeşit dualar...

c. Makbul Dualar

Tabii duanın makbul zamanı, güzel zamanı, güzel şekilleri ve tesirli dualar vardır. Mesela geceleyin seher vakti duası, sabahleyin yapılan dualar, akşamlarken güneşin batacağı zaman ikindi ile akşam arasındaki zamanlar çok duanın kabul olduğu zamanlar. Sonra ezan okundu, daha kamet getirilmedi, o arada yapılan dualar çok makbuldür. Sonra yağmur yağarken yapılan dualar çok makbul. Yağmur yağmaya başladı; [dua] çok makbuldür. Sonra ordu hücum ediyor düşmana, o esnada yapılan [dua] çok makbul. Sonra cuma günü çok kıymetlidir. Sonra Arafat'ta dua çok kıymetlidir.

Yani mübarek yerler var. Duanın müstecâb olduğu, kabul olduğu yerler var. Geceler var, gündüzler var, zamanlar var.

Duanın şekli var. Önce Allah'a hamd ü senâ edip güzel sıfatlarını saymak, *Fâtiha*'da öğrendiğimiz gibi... "Yâ Rabbi! Sen âlemlerin Rabbisin, Rabbimsin. Rahmansın, Rahimsin. Her şeye kâdirsin..." diye överek, hamd ü senâlar ederek başlayacağız. Peygamber Efendimiz'e salât u selam getireceğiz, ondan sonra duayı yapacağız. Duanın başında, sonunda salât u selam olursa iki salât u selamın arasında dua kabul olur.

Sonra arkadaşın arkadaşına, dostun dostuna o yokken yaptığı dua çok hızlı kabul olur. Ahmet, Ömer efendiye uzaktan dua ediyor. Yani yüzüne karşı değil de evinde aklına geliyor; "Şu Ömer kardeşime yâ Rabbi, şunları şunları ver, şunlardan şunlardan koru." Hemen kabul olur. Kardeşin kardeşe yaptığı dua hemen kabul olur. Baş ucunda bir melek duayı duyunca; "Âmin. Âmin. Allah sana da o istediğini versin." diye dua eder. Kişi kendisi de kazanır. Onun için, arkadaşları duadan unutmamak lazımdır.

Annenin, babanın çok şiddetli makbuldür, hızla bedduası da çok çabuk gelir, çarpar, yıldırım çarpmış gibi. Koca ağaca yıldırım çarpıyor, aşağıya kadar kurutuveriyor, yakıveriyor. Bez gibi gidiveriyor. Ağaç ormanın içinde yükselmiş, öteki ağaçlardan bir hayli yukarıya çıkmış. Bir yıldırım geliyor, bakıyorsun yaprakları kuruyuvermiş, dalları çat çat aşağıya inivermiş. Dua böyle işte.

d. Cemaatle Zikir Günahlardan Affa Sebeptir

Okuyacağımız hadîs-i şerîflerden ikincisi:

مَا جَلَسَ قَوْمٌ يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا نَادَاهُمْ مُنَادٍ مِّنَ السَّمَاءِ: قَوْمُوا مَغْفُورًا لَّكُمْ.

Mâ celese kavmün yezkürûna'llâhe illâ nâdâhüm münâdin mine's-semâi: kûmû mağfûran leküm.

İmam Ahmed b. Hanbel, Abdullah, Tayâlisî ve diğer kaynaklar rivayet etmişler. Enes *radıyallahu anh*'ten.

“Birtakım insanlar otururlar, Allah'ı zikrederlerse semadan, gökten bir melek nidâ eder, çağırır, onlara seslenir:” *Kûmû*

mağfûran leküm. “Siz burada oturdunuz, Allah’ı zikrettiniz ya, hadi afv u mağfîret olarak kalkın gidin evinize bakalım...”

“Gideceğiniz zaman, toplantı bittiği zaman mağfûr olarak gidin bakalım.”

O zaman zikir yapmak da, toplulukta topluca zikir yapmak da çok iyi imiş!

Zikrin çeşitleri nelerdir?

Zikrin çeşitleri: Bir, bildiğimiz tesbihi alıp; *Allah, Allah, Lâ ilâhe illallah* vesaire demektir, mübarek sözleri tekrarlamaktır. Bir de bizim şu anda yaptığımız zikirdir. Biz şu anda ne yapıyoruz?

Hadis okuyoruz. Hadis dinliyoruz. Ben okuyorum, anlatıyorum, siz dinliyorsunuz. Bu da zikirdir.

Kur’an okusaydık, o da zikirdir. Namaz kılsaydık, namaz da zikirdir. Topluluk, böyle toplanıp da ilim öğrenmek yoluyla veya *Allah Allah* demek suretiyle veyahut böyle hadis, tefsir, hutbe vesaire okumak sûretiyle bu zikir etmiş insanlar zümresine girerek... O topluluk biraz bu işi yaparsa melekler; “Hadi bakalım,

kalktığınız, gittiğiniz zaman afv u mağfiret olunmuş olarak evinize varın.” der. *Kûmû mağfûran leküm*. “Mağfiret olarak kalkın bakalım yerinizden...”

Bismillâhirrahmânirrahîm. “Gidiyorsunuz, hadi affolundunuz...” demek.

Bunun için sabahın bu vaktinde bekleme çok sevaplı. Ama işte işi gücü olan gidiyor, biz de bazen müşteri yok diye gidiyoruz. Bazen dinleyen olmayınca, biz de gitmesek, olmasa bile gitmesek daha iyi; ama bazen de sıhhî sebeplerle gidiyoruz, midemizde sorun olduğu için... Ama çok sevap.

e. İlim İle Hilmin Bir Araya Gelmesi

Üçüncü hadîs-i şerîf, Hz. Ali *radiyallahu anh* Efendimiz'den:

مَا جُمِعَ شَيْءٌ إِلَى شَيْءٍ أَفْضَلُ مِنْ عِلْمٍ إِلَى حِلْمٍ

Mâ cumia şey'un ilâ şey'in efdalü min ilmin ilâ hılmin.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

“Bir şeyin bir şeyin yanına gelmesi, eklenmesi...”

Bir şeyi bir şeyin yanına getiriyorsun, onu ona ekliyorsun, ikisini bir araya getiriyorsun.

“İki şeyin bir araya gelmesinin en güzeli, ilmin yanına hilmin gelmesidir.”

“Bir şey bir şeyle bir araya getiriliyorsa, böyle şeylerin en faziletlisi ilmin yanına hilmin gelmesidir.”

Yani alim, halim selim olacak. Benim gibi kavgacı, gürültücü, bağırtıcı, çağırıcı, topalı efendim herkese cezayı yazan oldu mu olmaz. Nasıl olacak?

Halim selim olacak. Yumuşak olacak. Kızacak. Halim selim

Halim ne demek?

Kızılacak yerde de kızmamak.

“Adama bak ya, ne kadar sakin sakin... Karşı taraf hopluyor zıplıyor, bağılıyor çağırıyor; adam gayet sakin, hiç istifini bozmuyor, itidalini bozmuyor. Halim selim...”

İlmin yanına hilm çok yakışır. Bir araya gelen[lerin] en güzeli ilimle hilmdir. Bunlar birbirlerine çok uygun düşerler. Âlim insan sakin olur, ağırbaşlı olur, yumuşak olur; kızmaz,

anlatacağını güzel güzel anlatır. Böylece sevapları çok çok daha fazla kazanır.

Allahu Teâlâ hazretleri bizleri hem ilim sahibi eylesin, hem hilim sahibi eylesin. Hepimizi cennetine azabına uğratmadan, cehennemine düşürmeden, mahşer halkına da; “Bunlar şu günahları işledi, şu günahları işledi...” diye faş etmeden, sırrımızı, günahımızı affederek, ayıplarımızı setrederek, mahşer halkına bizi rezil rüsva etmeden, *bigayrihisab* cennetine dahil eylesin.

Sen kimsin ki hesapsız cennete gireceksin?

Ben bir hiçim; ama Cenâb-ı Hakk’ın lütfu çok, duaları kabul ediyor, o tarafı var. İşte duaları kabul ediyor. Korktuğumuzdan, utandığımızdan... “Eğer bizim defterler açılır da yaptığımız şeyler ortaya dökülürse...” diye ödümüz patlıyor. Çünkü çok cahillik ettik... Çocuklukta cahillik ettik. Delikanlılıkta cahillik ettik. Fesimizi kaşımızı eğdik. Bıyığımızı burduk. Sağa baktık, sola baktık, laf attık... Şunu yaptık, bunu yaptık... Millet neler yapmıştır... Delikanlılıkta, deli deli bir çağ, neler olmuştur

bir kere... Ondan sonra evlilik başlıyor. Evlilikte kim bilir neler olmuştur. Kadına ne sopalardan çekilmiştir. Topaç gibi çevrilmiştir...

Birisi varmış, kadını yakalıyormuş, duvara kafasını vura vura duvarlar kan oluyormuş. Aman Allah! Aman yâ Rabbi! Kadın müslüman. Ne oldu?

Adam asabîymiş. Bangır bangır bağırıyor. Kadın kendisinden daha güçsüz diye, kilosunu az diye, kendisi güçlü diye zulmediyor.

Oğluna zulmedenler, kızına zulmedenler, yerden yere çalanlar, vuranlar... Az mı yaptık?

Kim bilir neler olmuştur... O çocuklar, çocukluk filan kalmayacak âhirete gidildiği zaman; “Ben senin çocuğum.” demeyecek, ananın babanın yakasına yapışacak; “Yâ Rabbi! Bu adam bana dinimi öğretmedi. Namaz kılmayı öğretmedi.” Kadın, kız yapışacak anasının babasının yakasına; “Ben küçüktüm, bir şeyden haberim yoktu. Beni bale okuluna verdiler. Belimden aşağı kısa don ile, donum görüne görüne, bacaklarımla döndüre döndüre beni balerin yaptılar, şarkıcı yaptılar, böyle yetiştirdiler.” Kabahat bunların, tamam, onlar

cezayı yiyecek. Ama sen de aklın başına geldiği zaman tevbekâr olacaktın. Sen de; “Anam babam beni yanlış yolda yetiştirmiş.” deyip yola gelecektin. Sen de hadi bakalım... Karı, kocadan davacı olacak. Kardeş, kardeşten davacı olacak. Evlat, anadan babadan davacı olacak.

Hiç unutmuyorum: Bir böyle konuşkan hacı teyze vardı, gelirdi bana, tatlı tatlı iltifat ede ede; “A evlâdım...” diye konuşurdu. Kocası albaymış, topçu albay... Barutlu albay... Öyle dövermiş ki çocuklarını, kamçıyla dövermiş. Şimdi oğlundan helallik diliyormuş. Diliyor ama oğlan da unutmamış, elinde de fırsat olduğunu anladı, helal ederse eder, etmezse etmez. Evet, annenin babanın hakkı daha çok; ama o da davacı olacak, âhirette isteyecek. “Ne olacak benim kocamın hâli?” diye üzülüp duruyordu. Baba ile evlat bozuşmuşlar. Çok zor... Kuvvetli zamanda insan bir şey yapıyor, ama işin sonu ne olacak... Çok zor.

Allah akıl fikir versin. Bundan sonraki ömrümüzde insan tevbe eder de güzel hareket ederse eskileri Cenâb-ı Hak affedermiş.

Affetmek güzel. Mağfiret etmek, örtmek, hiç göstermemek... Örtüyor, görünmüyor. Setretmek, o da gizlemek. Affetmek, mağfiret etmek, setretmek... Ondan sonra bir de ikramı var, lütfu var. Seyyiata hasenata tebdil ediyor. Yapılan çok iyilikleri büyültüyor, büyütüyor, büyütüyor, teraziye koyduğu zaman [ağır] çekiyor. Adamcağız hesabı görülmüş, vaziyet tamam; günahları ağır, cehenneme gidecek. Eyvah, terazide tartıldı, vaziyet fena, cehennemlik gibi... Yukarıdan bir kağıt sallana sallana düşüp gelecekmiş. Bakacaklarmış ki *lâ ilâhe illallah* dediği yazılı... “Ne zaman *Lâ ilâhe illallah* demişti bu? Koyun bakalım teraziye...” Günahları aşağıya bastırmış, sevap tarafı kefesi havada kalmış. Küçük bir terazi mi?

Hayır, semavâtı içine alacak kadar büyük bir terazi. Melekler kenarda tir tir titriyorlar terazinin heybetinden... Günahlar konulmuş, bastırılmış, bu taraf yukarıda; *Lâ ilâhe illallah*'ı bir koyacaklarmış buraya, o bastıracakmış; haydi cennete...

Allah bizi imandan ayırmasın.

Çatır çatır kavimler, mutluluklar, nesiller İslâm'dan kopuyor, çatır çatır dökülüp gidiyorlar. Çok fena. Çok çalışmamız lazım. Çok gayret etmemiz lazım. Müslüman ülkelerin nesilleri bile gidiyor, kadınları gidiyor. Suudi Arabistan'da Mekke'den, Cidde'den çarşafly, peçeli uçağa biniyorlar, Frankfurt'ta inerken hiçbirisinde çarşaf yok. Bakıyorsun, boyalı, japone kollu, blucin pantolonlu kara kara karılar iniyor. Bunlar neydi?

Cidde'den çarşafly binenler bunlar... Hani nerede çarşaflylar?

Valizde, torbada.

Niye çöpe atmıyorlar?

Dönüşte de lazım olacak. Frankfurt havaalanında Arap uçağa biniyorsun, bakıyorsun tin tin tin topuklu mopuklu kara karılar, yanaklar boyalı, geliyorlar, japone kollu, oturuyorlar... Cidde'ye yaklaştığı zaman hepsi yüznumaraya bir gidiyor, yüznumaradan çarşafly çıkıyor. Giyiniyorlar, değişiyorlar. Pantolanları filan değişiyor. Yüznumaradan çarşafly peçeli, çarşafly peçeli, çarşafly peçeli; uçağın içi kap kara olu-

yor. Cidde'de bakıyorsun aşağı incekleri zaman, gözü görünmüyor; erkek mi kadın mı, burnunun altında sakal mı var bıyık mı var, hakikaten kadın mı, giydikleri kıyafetten anlaşılmıyor.

Allah afv u mağfiret eylesin. Allah bizi de korusun, onları da korusun. Kimseyi şaşırtmasın.

İslâm lkeleri gidiyor. Çünkü İslâm için çalışanlar az. Gidiyorlar... Çok çalışmamız lazım.

el-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŐAN
14 Cemziye'l-Evvel 1421 /
14.08.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

